

Gezondheidsbeleid

HET PROTOCOL " 'T SKOOLTJE EN CORONA" EN "HET VEILIGHEID EN GEZONDHEIDSBELEID" IS ONLOSMAKELIJK VERBONDEN MET HET GEZONDHEIDSBELEID

Het Gezondheidsbeleid bestaat uit:

- Risico-inventarisatie en evaluatie gezondheid
- Algemene huisregels gezondheid
- Werkinstructie schoonmaken keuken
- Werkinstructie schoonmaken badkamer
- Werkinstructie schoonmaken groep
- Formulier wekelijkse schoonmaaklijst
- Formulier maandelijkse schoonmaaklijst
- Werkinstructie persoonlijke hygiëne
- Gezond binnenmilieu
- EHBO-doos basisinhoud

Onder het Gezondheidsbeleid valt het nauwkeurig opvolgen van de instructies uit de protocollen:

- Hittegolf – werkinstructie handelen bij warm weer
- Medicijntoediening en medische handelingen
- Veiligheidsbeleid
- Voedingsbeleid
- Ziektebeleid
- Veiligheid en gezondheidsbeleid
- Protocol 'T Skooltje en Corona

Risico-inventarisatie en evaluatie gezondheid

Doel gezondheidsbeleid:

Een gezonde omgeving voor de kinderen creëren door het bewaken van een zo goed mogelijke hygiëne, een gezond binnenmilieu, een verantwoord voedingsaanbod, voldoende beweging en een gezonde ontwikkeling van het kind.

Risico-inventarisatie

Jaarlijks wordt een inventarisatie gemaakt van de gezondheidsrisico's van de opvang. Naar aanleiding van deze inventarisatie wordt een actieplan opgesteld en uitgevoerd. In een evaluatieverslag wordt daarna weergegeven welke verbeteringen op het gebied van gezondheidbeleid zijn doorgevoerd.

Let op: bij uitbreiding van het pand of ingrijpende verbouwing dient opnieuw een risico-inventarisatie te worden ingevuld.

Algemene huisregels gezondheid

Verantwoordelijkheid pedagogisch werker:

- Ongedierte en huisdieren (met uitzondering van vissen) niet aanwezig.
- Houd ruimtes stofvrij en schoon.
- Streef naar gesloten opbergruimtes.
- Ventilatie moet voldoende zijn.
- Voor ieder kind wordt een schone washand en papieren handdoek gebruikt.
- Handdoeken elk dagdeel vervangen.
- Gooi geen olie, chemicaliën en medicijnen door de afvoer.
- Alle textiel wordt op 60°C gewassen.
- Dagelijks dweil wassen.
- Vuil linnengoed wordt gescheiden van schoon linnengoed.
- Voorraadkast dient ordelijk te zijn (geen kapotte dozen, geen gedeukte en roestige blikken), houdbaarheidsdatum niet overschreden, levensmiddelen in afgesloten verpakking bewaren.
- Bewaar schoonmaakmiddelen en voedingsmiddelen voldoende gescheiden van elkaar.
- Zwerfvuil wordt voor het buitenspelen uit de tuin verwijderd.
- Gegevens van de kinderen worden jaarlijks gecheckt (meestal in het oudergesprek).

- Gebruik geen potjes (in principe voldoen kinder-wc's). Als potjes toch worden gebruikt; na ieder gebruik leeggoeien in het toilet, ompoelen met warm water en vervolgens schoonmaken. Daarna drogen met een papieren handdoek en opbergen.
- Gebruik lijm en verf op waterbasis en gebruik geen spuitbussen in het bijzijn van de kinderen.

Huisregels van de locatie m.b.t. sluiten:

Indien er met twee medewerkers wordt afgesloten (maandag, dinsdag en donderdag) wordt er dagelijks:

- na 17.00 dweilen
- na 17.00 (nogmaals) stofzuigen
- speelgoed uit de bakken sorteren en speelgoedkeuken netjes opruimen en vullen met accessoires
- Toiletten schoonmaken
- Bakjes kinderen klaarzetten
- Bedjes verschoneren
- Speelgoed klaarzetten volgende dag

Indien er met 1 medewerker wordt afgesloten, is voor 17.30 het volgende gedaan:

- Toiletten schoonmaken
- Bakjes kinderen klaarzetten
- Bedjes verschoneren
- speelgoedkeuken netjes opruimen en vullen met accessoires
- na 17.00 dweilen (indien nodig)
- na 17.00 stofzuigen (indien nodig)
- Speelgoed klaarzetten volgende dag

IN DE ZOMERPERIODE (ALS DE KINDEREN VEEL BUITEN ZIJN) WORDT ER DAGELIJKS NA 16.00 GESTOFZUIGD EN GEDWEILD.

SLUITEN:

- Raam boven de achterdeur op kierstand zetten voor de nachtelijke ventilatie (m.u.v. als het stormt)
- Raam slaapkamer op kierstand zetten voor de nachtelijke ventilatie (m.u.v. als het stormt)
- Deuren open zetten
- Stekkers TV en waterkoker eruit
- Alle verlichting uit
- Met kerst ook stekkers kerstverlichting eruit
- Achter en voordeur sluiten
- Luierezers en vuilnisemmers legen
- Verwarming op 20
- Licht uit
- Mechanische ventilatie op stand 1 (Bij het hekje)
- In de slaapkamers dienen de ventilatiemeters altijd aangesloten te zijn.

Schoonmaken keuken – werkinstructie	
Dagelijks / na gebruik	<ul style="list-style-type: none"> • Aanrecht/ werkvlakken afnemen en droog maken. • Gootsteen en afvoerputje schoonmaken. Laat een verstopte afvoer direct ontstoppen. • Doeken (vaatdoeken, theedoeken en handdoeken) verschoneren. • Handdoeken niet gebruiken om vuile handen aan af te veegen. • Doeken ophangen aan haakjes/op rekken. Verschillende doeken gebruiken voor aanrecht, afwas, handen, etc. Vuile doeken uit keuken verwijderen.

	<ul style="list-style-type: none"> • Snijplanken na gebruik meteen schoonmaken met sop en naspoelen met heet water en drogen met schone, droge doek. • Indien mogelijk in de afwasmachine afwassen. • Prullenbak legen
Wekelijks	<ul style="list-style-type: none"> • Handgrepen van kastjes en kranen schoonmaken met sop. • Koelkast schoonmaken met sop, naspoelen met in schoon water uitgeknepen doek en drogen met schone, droge theedoek. Als koelkast zichtbaar vuil is, maak het dan eerder schoon. • Koffie- en theezet apparatuur oppervlakkig, nat reinigen. • Pedaalemmer reinigen. • Verwarmingsapparatuur (flessenwarmer, magnetron) goed schoonmaken met sop en nadrogen met een schone, droge doek. • Wanden achter kranen reinigen met sop en drogen met schone, droge doek. • Flessen/spenen schoonmaken en uitkoken
Maandelijks	<ul style="list-style-type: none"> • Keukenkastjes binnen- en buitenkant (planken, wanden, laden) nat schoonmaken. Als kast zichtbaar vuil is, maak het dan eerder schoon.
Driemaandelijks	<ul style="list-style-type: none"> • Koffie- en theezet apparatuur ontkalken.
Halfjaarlijks	<ul style="list-style-type: none"> • Diepvriezer ontdooien, reinigen met sop, naspoelen met een in schoon water uitgeknepen werkdoek en drogen met een schone droogdoek.

Schoonmaken badkamer – werkinstructie	
Dagelijks/ na gebruik	<ul style="list-style-type: none"> • Aankleedtafels en -kussens na elke verschoning nat afnemen • Luierezers reinigen • Potjes na ieder gebruik schoonmaken • Handdoeken wassen (bij zichtbare verontreiniging direct) en verschonen • Indien aanwezig thermometer desinfecteren met alcohol • Prullenbak legen
Wekelijks	<ul style="list-style-type: none"> • Tegels/ wanden reinigen met sop en drogen met schone, droge doek • Wastafel, spiegel schoonmaken.
Maandelijks	<ul style="list-style-type: none"> • Planken nat schoonmaken • Kasten en laden van binnen en buiten reinigen

Schoonmaken groep – werkinstructie	
Dagelijks/ na gebruik	<ul style="list-style-type: none"> • Speelgoed (in de mond) • Aankleedtafels en -kussens na elke verschoning nat afnemen • Kinderstoelen afnemen • Tafels en banken afnemen • Vloer wassen na het eten en/of drinken • Bedden verschonen, dekens uitkloppen, beddengoed wassen • Hoezen om matras verschonen

	<ul style="list-style-type: none"> • De kasten uitzuigen • Speelgoed verwijderen onder de bank en aankleedtafel
Wekelijks	<ul style="list-style-type: none"> • Speelgoed uit de bakken • Flessen/spenen schoonmaken en uitkoken • Kinderstoelen grondig afnemen • Tafels en banken grondig afnemen • Boxkleden/wipstoelkleden wassen • Bank schoonmaken/verschonen indien nodig • Speelgoed reinigen • Kasten opruimen • Koelkast en aanrechtkastjes nat reinigen • Box en bedjes schoonmaken • Kasten en ander meubilair schoonmaken
Maandelijks	<ul style="list-style-type: none"> • Verkleedkleden wassen • Knuffelbeesten wassen
Halfjaarlijks	<ul style="list-style-type: none"> • Kappen van verlichting schoonmaken (alle ruimtes) • Verwarmingsradiatoren schoonmaken (alle ruimtes)

Persoonlijke hygiëne – werkinstructie (voor pedagogisch werkers)

Handen wassen:

Een goede handhygiëne door pedagogisch werkers, maar ook door kinderen, is een van de meest effectieve manieren om besmettingen met ziektekiemen te voorkomen. De handhygiëne verbetert door geen sieraden te dragen aan handen of polsen.

Wanneer moeten de handen worden gewassen?

Voor:

- het aanraken en bereiden van voedsel;
- het eten of het helpen bij eten;
- wondverzorging.

Na:

- na het verwerken van rauwe producten zoals rauw vlees, vis of kip;
- na het wassen van groenten en aardappelen;
- hoesten, niezen en snuiten;
- toiletgebruik/billen afvegen;
- het verschonen van een kind;
- contact met lichaamsvochten zoals speeksel, snot, braaksel, ontlasting, wondvocht of bloed;
- buiten spelen;
- contact met de afvalbak, de vaatdoek of ander vuil textiel;
- schoonmaakwerkzaamheden;
- na contact met huisdieren.

Houd bij peuters toezicht om te voorkomen dat peuters vergeten de handen te wassen.

Hoe was je goed je handen?

- Gebruik stromend water.
- Maak de handen nat en doe er vloeibare zeep op.
- Wrijf de handen (gedurende 10 seconden) over elkaar en zorg ervoor dat water en zeep over de gehele handen worden verdeeld.
- Let op de kritische punten: was ook de vingertoppen goed, tussen de vingers en vergeet de duimen niet.
- Spoel de handen al wrijvend af onder stromend water.
- Droog de handen af met een schone droge handdoek of papieren handdoeken/ een stuk keukenrol.

Hoesten en niezen:

De volgende maatregelen kunnen ook de kinderen aangeleerd worden:

- Hoest of nies niet in de richting van een ander.
- Leer de kinderen het hoofd weg te draaien of het hoofd te buigen.
- Houd tijdens het hoesten of niezen de hand of de binnenkant van de elleboog voor de mond.
- Was de handen na hoesten, niezen of neus afvegen.
- Voorkom snottebellen door de kinderen op tijd de neus af te laten vegeen.
- Gebruik altijd papieren zakdoeken of tissues bij het afvegen van de neus en gooi die na gebruik weg.

Persoonlijke verzorging:

Wondjes

Wondvocht en bloed kunnen een besmettingsbron zijn. Zorg daarom dat open wondjes zijn afgedekt met een waterafstotende pleister.

Nagelverzorging

Onder lange nagels, kunstnagels en geschilferde of gebrokkelde nagellak kunnen micro-organismen zich hechten en vermeerderen. Knip nagels bij voorkeur kort en gebruik liever geen kunstnagels.

Wat te doen bij ziekte?

Neem contact op met de directie kinderopvang wanneer je als personeelslid (mogelijk) besmettelijke ziekteverschijnselen hebt, zoals diarree of huiduitslag. De directie kinderopvang of de Arbo-arts beoordeelt of je wel of niet mag blijven werken en onder welke voorwaarden. Hierbij wordt rekening gehouden met het risico van besmetting van anderen.

Koortslip

Een pedagogisch werker met een actieve koortslip kan wel werken, maar mag geen kusjes geven en moet na contact met de koortslip de handen wassen. Open plekjes aan een koortslip, indien mogelijk, afdekken.

Hygiëne tijdens het verschonen:

Waar moet op gelet tijdens het verschonen?

- Houd het verschonen strikt gescheiden van voedselbereiding door middel van aparte werktafels.
- Verschoon kinderen op een daarvoor bestemde ondergrond.
- Vervang het aankleedkussen als het beschadigd is.
- Gooi luiers na gebruik direct in een gesloten afvalcontainer of een luieremmer; deze dagelijks legen.

Zorg voor een schone verschoonplek:

Er zijn twee opties om het verschoonkussen schoon te houden:

Optie 1

- Leg een handdoek op het verschoonkussen.
- Gooi de handdoek na ieder kind in de was.
- Maak het verschoonkussen ieder dagdeel schoon.

Optie 2

- Verschoon het kind op het verschoonkussen.
- Reinig het verschoonkussen na iedere verschoning.

Reiniging verschoonkussen:

- Maak een oplossing (van allesreiniger in water) in een fles of plantenspuit. Het verschoonkussen mag niet gereinigd worden met billendoekjes. Er blijft een vette laag op het verschoonkussen achter die een broedplaats kan zijn voor micro-organismen.
- Spuit of giet de oplossing op een wegwerpdoekje. Wanneer een katoenen doekje gebruikt wordt, moet dat direct na gebruik in de was.
- Neem na het schoonmaken het verschoonkussen met een vochtige doek af.
- Droog het verschoonkussen na met een wegwerpdoek of een katoenen handdoek. Alleen na vervuiling met bloed of bloederige diarree moet het verschoonkussen gedesinfecteerd worden.
- Maak het verschoonkussen eerst huishoudelijk schoon.
- Ontsmet het kussen daarna met alcohol 70% uit een fles in combinatie met een schone droge doek. Gebruik geen geprepareerde alcoholdoekjes.
- Laat de alcohol aan de lucht drogen.

Gezond binnenmilieu

Een gezond binnenmilieu betekent dat de lucht schoon en fris is en weinig stofdeeltjes en micro-organismen bevat. De onderstaande afspraken zijn daarvoor van belang.

Afspraken met betrekking tot ventileren en luchten (indien mogelijk):

- Open tijdens het gebruik van de ruimten altijd een luchttoevoer (raam of ventilatieroosters).
- Lucht de ruimte dagelijks 15 á 20 minuten door ramen en/of deuren verder dan 8 cm open te zetten.
- Lucht de ruimte extra tijdens bewegingsspelletjes, en het opmaken van bedjes.
- Lucht 's morgens vroeg de ruimte wanneer er 's nachts niet geventileerd wordt.
- Lucht eventueel in 'pauzes' of activiteiten buiten de ruimte indien er weinig geventileerd wordt.
- Zet in sanitaire ruimten raampjes open (indien aanwezig).
- Het raam boven de achterdeur op een kier zetten aan het einde van de dag voor een nachtelijke ventilatie.

Afspraken voor temperatuur- en vochtbeheersing:

- Stel de temperatuur in de groepsruimte in op 20 °C. Gebruik de zonwering tijdig (vanaf 22°C). In groepsruimten mag de temperatuur niet lager zijn dan 17 °C en niet hoger dan 27 °C.
- Stel voor slaapkamers de temperatuur in op 17 °C. In slaapkamers mag de temperatuur niet lager zijn dan 15 °C en niet hoger dan 25 °C.
- Voorkom temperatuurschommelingen van meer dan 5 °C.

EHBO doos basisinhoud

- verbandschaar (1)
- splinterpincet (1)
- veiligheidsspelden
- snelverband no.1 (2)
- snelverband no. 2 (2)
- snelverband no. 3 (2)
- hydrofiel gaas 16/16 (1 doos)
- watten (1 pak 25 gram)
- vette watten/synthetisch (1 rol)
- thermometerhoesjes
- aspivon - bij insectenbeten (1 doosje)
- cambric windsels 4 cm (3)
- cambric windsels 6 cm (3)
- hydrofiel windsels 4 cm (3)
- hydrofiel windsels 6 cm (3)
- kleefpleisters 1.25 cm (1 rol)
- betadine of sterilon jodium
- driekante doek (1)
- pleisters – waterafstotend
- plastic handschoenen (disposabel)
- zwaluwstaartjes
- leukopor
- prikweg
- arniflor (groene zalf)
- zonnebrand
- zinkzalf
- alcohol 70 %
- thermometer
- luizenkam

Instructie:

- Directie draagt zorg voor een complete EHBO-doos.
- De inhoud moet te allen tijde compleet zijn. De pedagogisch medewerkers zijn ook verantwoordelijk voor het aanvullen van de doos.
- Let op houdbaarheidsdata.

- Géén medicijnen van kinderen in de EHBO-doos.

Gezondheidsrisico's als gevolg van het binnenmilieu

Een gezond binnenmilieu betekent dat de lucht schoon en fris is en weinig stofdeeltjes en micro organismen bevat. Ook de temperatuur en vochtigheid van de lucht mogen niet te hoog of te laag zijn.

Voldoende ventilatie is een voorwaarde voor een gezond binnenmilieu. Houd klappaampjes of ventilatieroosters altijd iets open, ook in de winter (sluit ze dan eventueel voor de helft). Kijk voor meer tips op www.vrom.nl/ventileren.

Voorwerpen van textiel vormen een belangrijke bron van allergenen (stoffen die een allergische reactie kunnen veroorzaken). Allergenen zijn vooral schadelijk voor kinderen die een allergie hebben. Het is dus van belang dat textiel gewassen of gestofzuigd wordt. Veel kinderen zijn overgevoelig voor huisdieren.

Gezondheidsrisico's als gevolg van het buitenmilieu

Om de gezondheid van de kinderen te kunnen waarborgen, is het van belang dat kinderen op momenten dat ze buiten zijn, niet aan omstandigheden worden blootgesteld die schade aan hun gezondheid berokkenen. Voor informatie over bodem- en luchtverontreiniging, geluid en stank en de gevolgen daarvan voor de gezondheid, kan men terecht bij de lokale GGD.

Planten met allergeen stuifmeel

Verspreiders van allergeen stuifmeel zijn:

- planten met onopvallende groenige aren, bloemetjes of trossen meeldraden zoals allerlei grassoorten, onkruiden.
- bomen: berk, cipres, els, hazelaar en plataan. In iets mindere mate ook de beuk, ceder, es, eik, jeneverbes, liguster, en taxus.

Steken door bijen of wespen en tekenbeten

Steken van bijen of wespen kunnen een allergische reactie tot gevolg hebben. Mocht een kind gestoken worden dan dient als volgt gehandeld te worden:

- verwijder na een bijensteek de angel direct met een pincet. Zuig het gif met een speciaal daarvoor bedoeld spuitje uit het wondje.
- koel het wondje om zwelling tegen te gaan, dep eventueel met verdunde ammonia (10%)

Tekenbeten kunnen de ziekte van Lyme veroorzaken. Na een tekenbeet moet de teek met een tekenpincet (met draaiende beweging) verwijderd worden. De wond moet met jodium of alcohol (70%) gedesinfecteerd worden. Informeer ouders bij tekenbeten zodat zij alert zijn op symptomen die wijzen op de ziekte van Lyme. Het eerste symptoom is een rode plek die na een week tot een maand op de plaats van de tekenbeet ontstaat. In een later stadium gaat de ziekte gepaard met griepachtige verschijnselen.

Hygiëne in zandbakken

Zand van zandbakken kan op verschillende manieren verontreinigd zijn. Waar vooral op gelet moet worden, is ontlasting van honden en katten. Deze kunnen namelijk spoorwormen bevatten waarvan de eitjes ernstige gezondheidsklachten kunnen veroorzaken (koorts, griepachtige klachten, buikklachten, prikkelhoest, long- en leverklachten). Vervang zand wanneer het zichtbaar vervuild is. Laat kinderen niet eten of drinken in een zandbak en laat ze goed de handen wassen na zandbakgebruik in een openbare speeltuin.

Klimaat

Door extreme weersomstandigheden kunnen kinderen een zonnesteek oplopen, uitdrogen of verbranden. Eerste hulp bij zonnesteek: schaduw zoeken en het slachtoffer afkoelen met water. Geef bij overmatig zweten slokjes water met een snufje zout.

Door kou kunnen kinderen onderkoeld raken (let op bij baby's). Eerste hulp bij onderkoeling: breng het slachtoffer naar binnen of een beschutte omgeving, verwijder eventueel natte kleding. Verwarm het slachtoffer door dekens, kruiken of een warme douche. Gebruik geen alcoholische dranken, dit werkt vaatverwijderend waardoor er extra afkoeling ontstaat.

Medisch handelen

Hiervoor heeft 'T Skooltje een verklaring opgesteld die ouders moeten ondertekenen als een kind medicijnen gebruikt. Deze wordt verstrekt bij aanvang van de opdracht of kan opgevraagd worden.

De volgende punten worden uitgebreid uitgelegd.:

- Persoonlijke Hygiëne
- Bij het schoonhouden van materiaal en omgeving
- Bij maatregelen rondom bloed
- Bij het klaarmaken en verstrekken van voedsel
- Bij het verschoneren en toiletgebruik
- Door het aanleren van een hoest en niesdiscipline
- Eventueel schoonhouden van de zandbak

Hoe om te gaan met bloed

Wat te doen bij bloed.

In het bloed van sommige personen is een virus aanwezig zoals het Hepatitis B- virus of het HIV virus. Als kinderen met dit soort virussen besmet zijn, is dat meestal al voor of tijdens hun geboorte gebeurd. Indien bloed - bloedcontact ontstaat, kan men met deze virussen besmet worden. De kans op besmetting is klein en gebeurt niet als de huid intact is. Het hepatitis B en het HIV virus zijn niet overdraagbaar via:

- Aanraken of kussen
- Gebruik van gezamenlijk servies
- Urine, ontlasting, speeksel, braaksel, traanvocht, of zweet, zolang er **geen** zichtbaar bloed aanwezig is.

Maatregelen ter voorkoming van bloed overdraagbare aandoeningen.

- Algemene hygiënemaatregelen
- Specifieke maatregelen
- Wegwerphandschoenen dragen bij elk contact met bloed, wondvocht of lichaamsvochten die zichtbaar met bloed zijn vermengd
- Dek wondjes af met een waterafstotend pleister
- Verwijderen van gemorst bloed:
Met handschoenen aan bloed opnemen met een papieren tissue, de ondergrond schoonmaken met water en zeep en daarna desinfecteren met desinfecteer materiaal.
- Linnengoed en kleding wassen op 60°C. indien dit niet mogelijk is, op het langste programma van 40°C wassen.

Wat te doen als er toch bloedcontact is geweest

- Wond goed uitspoelen en desinfecteren met bettadine jodium
- GGD bellen

Legionella

Wat is de veteranenziekte?

De veteranenziekte wordt veroorzaakt door de legionellabacterie, die longontsteking tot gevolg kan hebben.

Er bestaat ook een lichtere vorm: de legionella griep.

Waar komt de legionellabacterie voor?

De bacterie die de ziekte veroorzaakt, bevindt zich in zeer lage aantallen in de grond en in het (leiding) water, echter in zulke kleine aantallen dat de bacterie geen gevaar vormt. De legionellabacterie vormt pas een probleem als zij zich heeft kunnen vermenigvuldigen. Dit kan gebeuren in water met een temperatuur tussen 25 en 55°C. Hierbij kunnen grote aantallen bereikt worden als het water langere tijd stilstaat. Sterke stroming van water kan aangroei van de bacterie voorkomen. Als het water niet door het hele warmwatersysteem kan stromen, is het mogelijk dat het water blijft stilstaan in "dode hoeken". Op deze plaatsen kan verdere groei plaatsvinden.

Hoe raak je geïnfecteerd?

De infectie wordt overgebracht door het inademen van de bacterie in zeer kleine druppeltjes water, verspreid in de lucht (nevel). De ziekte kan niet van de ene mens op de andere worden overgedragen en is niet besmettelijk. Het drinken vormt geen risico.

Waar moet je rekening mee houden?

- Bij temperaturen boven de 60°C wordt de bacterie gedood. De legionellabacterie kan zich vermenigvuldigen in een warmwatertoestel met een voorraadvat, zoals boilers en bepaalde typen combiketels, waarin de temperatuur te laag is afgesteld. De temperatuur moet op minimaal 60°C zijn afgesteld.

- Warm water toestel: temperatuur moet afgesteld >60°C.
- Een geiser vormt geen risico. Dit toestel heeft geen voorraadvat, zodat de bacterie geen kans krijgt zich te vermenigvuldigen.
- Brandslang: hier kan water in blijven staan. Voor gebruik 10 minuten doorspoelen, tijdens het doorspoelen moet er goed geventileerd worden.

Voeding en Hygiëne

Inkoop en ontvangst goederen.

- Let bij het kopen of ontvangen van goederen op de houdbaarheidsdatum en of de verpakking niet kapot is. Koude producten, zoals vlees en melk, moeten voldoende koel zijn (< 7°C). Ruim de binnen gekomen goederen direct na ontvangst op.

Opslag magazijn, koeling en vriezer.

- Alle producten moeten zijn voorzien van een houdbaarheidsdatum.
- Zet nieuw binnengekomen producten altijd achteraan (first in first out).
- Bewaar zelf ingevroren producten niet langer dan 3 maanden.
- Zet het magazijn/koelkast/vriezer niet te vol. Bestel niet te veel. Houd het overzichtelijk.
- Verpakkingen moeten goed gesloten zijn.
- Houdt levensmiddelen en schoonmaakmiddelen van elkaar gescheiden.
- Let op een goede scheiding tussen rauw en bereide producten: rauwe producten onder in de koelkast en bereide producten boven in de koelkast.
Koelkast 1x per 2 weken schoonmaken. Vriezer 1x per 3 maanden ontdooien en schoonmaken.
Voorraadkast 4x per jaar schoonmaken.
Controle: maandelijks moeten bovenstaande punten worden gecontroleerd en geregistreerd.

Bereiden van de broodmaaltijd

- Was de handen. Laat ook de kinderen de handen wassen.
- Haal de producten zo kort mogelijk van tevoren uit de koeling.
- Zorg voor serviesgoed.
- Zet alle producten op tafel. Maak de porties niet te groot.
- Gebruik voor het pakken van de kaas, vlees een schone vork die alleen daarvoor gebruikt wordt.
- Gebruik voor zoet beleg een schone lepel, niet met het tafelmes in de pot.
- Melkproducten niet te lang op tafel laten staan (maximaal een half uur buiten de koeling houden).
- Gebruikte materialen direct na het eten afwassen.
- Na het eten de restjes direct dateren, afdekken en in de koeling zetten. Restjes de volgende dag opmaken, anders weggoeien.

Meenemen van eten/ voedsel van thuis.

- Eten en drinken wat koel bewaard moet worden (bijv. melk, melkproducten, brood met kaas en/of vleeswaren) direct na ontvangst in de koelkast plaatsen.
- Was voordat je het eten uitdeelt eerst de handen.
- Laat de kinderen de handen wassen.
- Haal het eten en drinken zo kort mogelijk voor het eten uit de koelkast.
- Ruim na het eten alles op, bewaar geen restjes.

Opruimen en afwassen

- Ruim na het eten de tafel op.
- Eten en drinken wat koel bewaard moet worden in de koelkast zetten.
- Etenrestjes van de borden verwijderen, eventueel voorspoelen op de hand met handwarm water.

Schoonmaak

- Maak de keuken altijd schoon als er eten en/of drinken is klaargemaakt.
- Dagelijks afvalbakken legen en wekelijks nat schoonmaken.
- Maak de keuken volgens het schoonmaakschema schoon.

Toilet hygiëne

Kinderen moeten begeleid worden in het naar de wc gaan totdat zij alle handelingen zelfstandig kunnen uitvoeren. Op maat geplaatste toiletputten met bril hebben de voorkeur omdat de kinderen daar goed en aangenaam op kunnen zitten, waardoor de handelingen gericht uitgevoerd kunnen worden.

- Leer de kinderen plaats te nemen zonder de handen op de pot te zetten.
- Sluit de eventueel aanwezige deksel bij het doorspoelen om verneveling van water met bacteriën tegen te gaan. Na toiletbezoek handen wassen bij een op maat geplaatste wastafel in de directe nabijheid. Stromend water en vloeibare zeep gebruiken en goed (leren) handen wassen.

Hoest en Niesdiscipline

Micro-organismen verspreiden zich op vele wijzen. Een van de verspreidingswegen is via de lucht. Stel dat een kind of leidster bepaalde micro organismen in de neus of keelholte bij zich draagt. Deze micro organismen kunnen zich verspreiden via kleine, in de lucht zwevende vochtdruppeltjes afkomstig uit de neus-keelholte van het zieke kind/leidster door bijvoorbeeld niezen of hoesten. Verspreiding kan ook veroorzaakt worden via afscheiding uit mond en neus. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een kind dat een snottebel wegveegt, speelgoed vastpakt wat direct daarna weer door een ander kind vastgepakt wordt. Als hierbij ook nog sprake is van een slechte ventilatie, waardoor er weinig verse zuurstof wordt aangevoerd blijven de micro-organismen "zweven".

De overdracht van micro-organismen via de lucht moet dus beperkt worden.

Leer de kinderen de volgende maatregelen aan:

- Niet hoesten of niezen in de richting van een ander. Leer ze het hoofd weg te draaien of het hoofd te buigen.
- Een hand/elleboog voor de mond en neus houden en de handen direct hierna te wassen.
- Op tijd snuiten, om de snottebelverspreiding te voorkomen.
- Handen wassen na het hoesten/niezen.
- Verder is het raadzaam de ruimten voldoende te ventileren.
- Gebruik papieren zakdoekjes, gooi deze na gebruik weg in een afsluitbare afvalbak.

GEEF ALS LEIDSTER HET GOEDE VOORBEELD, VOORDOEN DOET GOED VOLGEN!!!

Gezondheidsrisico's door overdracht van ziektekiemen

- Protocollen en werkafspraken
- Handhygiëne
- Ziekte/infectiegevaar
- Hoesten/niezen
- Gebruik washandjes
- Verschonen
- Voedselbereiding
- Moedermelk
- Thuisbereide zuigelingenvoeding
- Flesvoeding
- Flessen Fopspenen
- Beddengoed Speelgoed
- Verkleedkieren
- Stoffen speelgoed/knuffels
- Zwembadjes
- Waterspeelgoed (in badjes en de watertafel)
- Dieren

Gezondheidsrisico's als gevolg van het binnenmilieu

- Stoffering
- Geluidsoverlast
- Allergieën via dieren en planten
- Schoonmaken

Gezondheidsrisico's als gevolg van het buitenmilieu

- De zandbak
- Wespen
- Zonnesteek/verbranding door zon
- Kou
- Bestrijdingsmiddelen - of bodemverontreiniging

Gezondheidsrisico's ten gevolge van (het uit blijven van) medisch handelen

- Protocol medicijnen en medicijnverstrekking
- Medisch handelen
- Koortsthermometer
- Zalf of crème
- Protocol wat te doen na bloedcontact

Gezondheidsrisico's door overdracht van ziektekiemen

Jonge kinderen vormen een kwetsbare groep. Hun afweersysteem is nog volop in ontwikkeling. Kinderen die een kindercentrum bezoeken hebben een grotere kans om een infectieziekte op te lopen dan kinderen die thuis verblijven. Via andere kinderen en bijvoorbeeld door het gebruik van gezamenlijk speelgoed komen zij vaker en al op jongere leeftijd in contact met allerlei ziekteverwekkers (micro-organismen) waartegen zij nog geen weerstand hebben opgebouwd. Intiem contact, verzorging en spelactiviteiten, gekoppeld aan onvoldoende hygiënisch gedrag, worden vandaag de dag als belangrijkste oorzaak van verspreiding van infectieziekten gezien.

Protocollen en werkafspraken

Handhygiëne

Wij zorgen dat het kind zo min mogelijk in contact komt met ziektekiemen via ongewassen handen van groepsleiding door het optimaal zorg dragen van een goede handhygiëne en het wassen van de handen

voor:

- Het bereiden en aanraken van voedsel
- Het eten en helpen bij het eten
- Wondverzorging

na:

- Hoesten, niezen, snuiten
- Toiletgebruik
- Verschonen kind
- Afvegen billen kind
- Contact met lichaamsvocht, zoals speeksel, snot, braaksel, ontlasting, wondvocht of bloed
- Buiten spelen
- Contact vuile was of afvalbak
- Schoonmaakwerkzaamheden

Wij wassen de handen zorgvuldig volgens het handen-was protocol

- Gebruik stromend water.
- Maak de handen nat en neem vloeibare zeep.
- Wrijf de handen over elkaar en zorg ervoor dat water en zeep over de gehele handen worden verdeeld.
- Spoel de handen al wrijvend af onder stromend water.
- Droog de handen af met een schone droge handdoek, gebruik liefst papieren handdoeken.

Ziekte/infectiegevaar

Wij zorgen ervoor dat kinderen niet in contact komen met ziektekiemen van een zieke leidster door:

- Goede handhygiëne.
- Toepassen ziekteprotocol voor pedagogisch medewerkers (zelfde als kinderen).

Wij voorkomen zoveel mogelijk dat kinderen in contact komen met pus of vocht uit blaasjes/wondjes van een ander kind door:

- Toepassen ziekteprotocol kinderen.
- Het regelmatig deppen van pus/vocht met wattenstaafje.
- Het afdekken van de wond.
- Een loopoor bijvoorbeeld af te dekken met een steriel gaasje.
- Het aanstippen van waterwratjes met jodium en het daarna af te dekken.

- Alle materialen en oppervlakten die in aanraking gekomen zijn met het pus/vocht goed te reinigen.
- Een goede handhygiëne.

Verder beperken wij de risico's van overdracht van ziektekiemen van kind op kind door:

- Gebruik eigen handdoek (ziek) kind.
- Het geven van eigen speelgoed.
- Het reinigen van dit speelgoed na het spelen of voordat een ander kind het gebruikt.
- Het wassen van de handjes van de kinderen na krabben aan de wondjes.
- Gebruik eigen bestek en beker.
- Toepassen ziekteprotocol.

Hoesten/niezen

Wij voorkomen dat kinderen in contact komen met ziektekiemen door aan-hoesten of niezen door groepsleiding door:

- Het toepassen van een goede hoest- en nieshygiëne.
- Niet hoesten en niezen in de richting van anderen.
- De hand voor de mond houden.
- Na hoesten, niezen en snuiten de handen te wassen.

Wij voorkomen dat kinderen in contact komen met ziektekiemen door aan-hoesten of niezen door andere kinderen door:

- Het aanleren van een goede hoesthygiëne.

Dit houdt in:

- Kinderen leren het hoofd weg te draaien of naar beneden te buigen tijdens hoesten, niezen. Kinderen erop te wijzen hun hand voor de mond te houden.
- Kinderen leren de handen te wassen wanneer deze door hoesten en niezen zichtbaar vuil zijn.

Wij voorkomen dat kinderen in contact komen met ziektekiemen door snot/spuug van andere kinderen door:

- Kinderen regelmatig hun neus te laten snuiten.
- Voor ieder kind telkens een schone zakdoek te gebruiken en daarna weg te gooien.
- Voor ieder kind telkens schone spuugdoekjes en slabben te gebruiken en na gebruik in de was te doen.
- Gebruik washandjes

Wij voorkomen dat kinderen in contact komen met ziektekiemen via washandjes door:

- Per kind een eigen washandje te gebruiken om handen en gezichten mee af te vegen en deze na gebruik meteen in de was te doen.

Wij voorkomen dat kinderen in contact komen met ziektekiemen via toiletgebruik door:

- Kinderen aan te leren na toiletgebruik de handen goed te wassen (met schuimend zeep).
- Wij gebruiken wegwerphanddoekjes of verschonene katoenen handdoek zo vaak als nodig.
- De wastafel goed bereikbaar te maken voor kinderen, zo nodig door een opstapje te gebruiken en/of de kinderen te helpen.
- De wc-potten volgens het schoonmaakprotocol te reinigen.
- De potjes volgens het schoonmaakprotocol te reinigen.
- Kinderen mogen tijdens de verschoning of het toiletgebruik geen speelgoed bij zich hebben.

Verschonen

Wij voorkomen dat kinderen in contact komen met ziektekiemen tijdens het verschonen door:

- Vuile luiers direct weg te gooien.
- Het gebruik van een afgesloten afvalbak.
- Het schoonmaakkussen na elke verschoning te reinigen.
- Het verschoonkussen te vervangen wanneer dit kapot is.
- Onze handen te wassen na elke verschoning of na helpen bij toiletgebruik kinderen.

Gebruik handdoeken en reinigen kraan/wasbak

- Handdoeken vervangen wij bij zichtbare vervuiling of tenminste eenmaal per dagdeel.
- De kraan en de wasbak worden bij zichtbare vervuiling direct gereinigd en anders minimaal eenmaal per dag.

Voedselbereiding

Wij zorgen ervoor dat het kind niet in contact komt met ziektekiemen door middel van onhygiënisch bereid en bewaard voedsel door:

- Te werken volgens de hygiëncode van het voedingscentrum (zie bijlage).
- Te zorgen voor een goede handhygiëne.
- Te werken met schoon keukenmateriaal in een schone keuken.
- Er is een aparte keuken voor voedselbereiding en een aparte wastafel voor handen wassen na het verschonen op de groepen.
- Voedsel volgens de voorschriften te verhitten (tot minimaal 75 graden in de kern).
- Geen resten te bewaren.
- Gekoelde producten direct na aflevering of aankoop in de koelkast op te bergen.
- Gekoelde producten onder 7 graden te bewaren.
- Zuigelingenvoeding en moedermelk onder 4 graden te bewaren.
- Producten niet langer dan een half uur voor bereiding uit de koelkast te halen.
- Gekoelde producten die langer dan 30 minuten uit de koeling zijn niet meer te gebruiken.
- Ingevroren voedsel in de koelkast te laten ontdooien, niet daarbuiten.
- De houdbaarheidsdatum op de verpakkingen te controleren op versheid.
- Bij het invriezen van maaltijden en brood altijd de eerst aangeschafte artikelen te gebruiken. Voedsel in kapotte verpakkingen niet te gebruiken.

Moedermelk

Wij wijzen ouders erop afgekolfde moedermelk gekoeld te vervoeren naar het kinderdagverblijf. Daarna bewaren en bereiden wij het volgens onderstaand voorschrift:

- Toepassing goede handhygiëne groepsleiding.
- De bevroren moedermelk wordt in de koelkast ontdooid of in de flessenwarmer.
- Moedermelk wordt niet gebruikt wanneer het langer dan één uur buiten de koeling is geweest. Resten moedermelk worden weggegooid. Nooit nogmaals opgewarmd!

Thuisbereide zuigelingenvoeding

- Wij accepteren alleen zuigelingenvoeding in poedervorm volgens de voorgeschreven hygiëncode (thuis door de ouders aangemaakte voeding is op het kinderdagverblijf niet toegestaan).

Flesvoeding

Wij zorgen er voor dat het kind niet in contact komt met ziektekiemen via onhygiënisch bereide flesvoeding door:

- Toepassing goede handhygiëne groepsleiding.
- Het gebruik van gekookt water voor zuigelingenvoeding die voor de hele dag bereid wordt.
- Het weggooien van resten flesvoeding.

Flessen

Wij zorgen er voor dat het kind niet in contact komt met ziektekiemen via onzorgvuldig gereinigde flessen/spenen/drinkbekers/borden en bestek door:

- Gebruik eenvoudig te reinigen flessen.
- Bij elk kind een eigen fles te gebruiken.
- Flessen na gebruik direct schoon te spoelen.
- De flessen in de afwasmachine te reinigen (1 keer per week).
- Flessen van kinderen jonger dan 7 maanden niet in de afwasmachine te wassen maar uit te koken.
- De schone flessen op hun kop te bewaren op een schone handdoek.
- De flessen dagelijks gedurende 4 minuten uit te koken.
- De spenen dagelijks een minuut uit te koken.
- Na het drinken meteen de drinkbekers te reinigen.
- Kinderen per maaltijd hun eigen eetservies te laten gebruiken.

Fopspenen

Wij dragen er zorg voor dat kinderen niet in contact komen met ziektekiemen via vuile of andermans fopspeen door:

- De fopspenen regelmatig uit te koken.
- De fopspenen regelmatig te vervangen.
- De fopspenen zo min mogelijk te gebruiken, bij voorkeur alleen in bed.
- Voor elk kind een eigen, herkenbare fopspeen te gebruiken.
- De fopspenen gescheiden van elkaar op te bergen.

Beddengoed

Wij zorgen er voor dat het kind niet in contact komt met ziektekiemen via het beddengoed door:

- Zo veel mogelijk gebruik te maken van een 'eigen' bedje.
- Het zichtbaar vuile beddengoed meteen te verschonen.
- Dagelijks de matrashoezen te wassen.
- Het gebruik van eigen slaapzakjes en deze regelmatig te wassen.

Speelgoed

Wij dragen er zorg voor dat kinderen niet in contact komen met ziektekiemen via vuil speelgoed door:

- Speelgoed dat niet in gebruik is op te bergen.
- Zichtbaar vuil speelgoed meteen te reinigen.
- Babyspeelgoed dat in de mond genomen wordt dagelijks te reinigen.
- Speelgoed waarvan je weet dat kinderen het in de mond stoppen, dagelijks te reinigen.
- Zo veel mogelijk eenvoudig te reinigen speelgoed aan te schaffen.
- Slijtvast speelgoed aan te schaffen.
- Beschadigd speelgoed te vervangen.
- Het binnen- en buitenspeelgoed gescheiden te houden.

Verkleedkieren

Wij dragen er zorg voor dat kinderen niet in contact komen met ziektekiemen via vuile verkleedkieren door:

- Alleen verkleedkieren aan te schaffen die op 60 graden gewassen kunnen worden.
- Zieke kinderen met bijvoorbeeld open blaasjes/koortslip niet in de verkleedhoek te laten spelen en als dit toch gebeurt de kleding een extra wasbeurt te geven.

Stoffen speelgoed/knuffels

- Wij dragen er zorg voor dat kinderen niet in contact komen met ziektekiemen via vuile knuffels of stoffen speelgoed door:
- Deze maandelijks te wassen.
- Alleen speelgoed aan te schaffen dat op 60 graden gewassen kan worden.
- Zieke kinderen met bijvoorbeeld open blaasjes/koortslip er niet mee te laten spelen en als dit toch gebeurt het speelgoed een extra wasbeurt te geven.

Zwembadjes

Wij dragen er zorg voor dat kinderen niet in contact komen met ziektekiemen via vervuild zwembadjes door:

- Zoveel mogelijk de sproeier te gebruiken in plaats van zwembadjes.
- Het gebruik van (zwem)luiers om ontlasting in het water te voorkomen.
- Het water bij directe vervuiling te vervangen.
- Kinderen niet te laten eten/drinken tijdens het spelen in het badje.
- De badjes elke dag na gebruik te reinigen en droog op te bergen.

Waterspeelgoed (in badjes en de watertafel)

Wij dragen er zorg voor dat kinderen niet in contact komen met ziektekiemen via waterspeelgoed door:

- Speelgoed aan te bieden dat niet uitnodigt om in de mond te stoppen, zoals bijvoorbeeld eendjes in plaats van beertjes.

Dieren

Wij zorgen er voor dat het kind niet in contact komt met ziektekiemen via uitwerpselen van dieren door:

- Plaagdieren te weren uit ons kinderdagverblijf door alert te zijn op naden, kieren en uitwerpselen van de dieren.
- Etenresten goed te verpakken en kruimels op te ruimen.
- Afval in afgesloten containers op te bergen.
- Vliegen zoveel mogelijk te weren.
- Uitwerpselen direct te verwijderen (ook vogel- en vliegenpoep).
- Bij vermoedde aanwezigheid van plaagdieren direct actie te ondernemen om het probleem op te lossen.

Gezondheidsrisico's als gevolg van het binnenmilieu

Wij proberen te vermijden dat kinderen in bedompte, te koude of te warme ruimtes verblijven door:

- Waar mogelijk dagelijks ramen of ventilatieroosters open te zetten.
- Op andere veilige manieren zoveel mogelijk te ventileren.
- Mechanische ventilatie staat altijd op stand 2.
- 's Zomers waar mogelijk en niet in strijd met het (brand)veiligheidsplan ramen en (buiten) deuren open te zetten.
- Bij kou regelmatig de temperatuur te meten (de temperatuur in de verblijfsruimte mag niet lager zijn dan 17°C en in de slaapruijnte niet lager dan 15°C).
- Bij warm weer tussen de 20 en 25 graden zo mogelijk extra ventilatie en zonwering te gebruiken.

- Bij extreem warm weer boven 30 graden, zo mogelijk tijdelijke airco te plaatsen.
- Bij warm weer met de kinderen naar koelere plaatsen in het kinderdagverblijf te gaan.
- Bij warm weer de activiteiten aanpassen en vaker drinken aanbieden.
- Bij warm weer 's nachts extra te ventileren.
- Er wordt extra geventileerd tijdens en na bewegingsspelletjes, bedden opmaken en stofzuigen/wissen
- In iedere ruimte waar kinderen verblijven is een thermometer aanwezig
- De temperatuur wordt regelmatig gecontroleerd en is in de verblijfsruimte niet lager dan 17°C
- De temperatuur in de verblijfsruimte wordt op 20°C ingesteld en het ventilatiegedrag wordt aangepast wanneer de temperatuur oploopt.
- Als de temperatuur boven de 25°C oploopt, wordt er volgens een hitteprotocol gewerkt.
- Er wordt een ventilator gebruikt in binnenruimtes waar de temperatuur oploopt boven de 25°C.
- De luchtvochtigheid wordt in groepsruimten en slaapkamers regelmatig gecontroleerd en is tussen de 30% en 70%.
- Ventilatiegedrag wordt aangepast als de activiteit daarom vraagt.
- In de verschillende ruimtes worden temperatuurschommelingen van meer dan 5°C voorkomen.
- Kinderen wordt toegang tot ruimtes waar gerookt wordt verboden.
- Er worden geen wierookstokjes, kaarsen, waxinelichtjes, olie, gel, enz. gebrand.
- Tijdens knutselen wordt alleen lijm op waterbasis gebruikt.
- Na verfwerkzaamheden wordt extra gelucht tot de verflucht verdwenen is.
- Er worden geen sterk geurende producten gebruikt.

Ventilatievoorziening

- Laat de mechanische ventilatie iedere vijf jaar meten en opnieuw inregelen en leg de resultaten vast in een logboek.
- Maak de ventilatiekanalen elke vijf tot zeven jaar schoon.
- Filters van een eventuele mechanische luchttoevoer worden gereinigd en vervangen conform instructies van de leverancier.
- Ventilatioosters worden vrij gehouden.

Stoffering

Voorwerpen van textiel zoals vloerkleden, gordijnen, matrassen, box kleden en gestoffeerd meubilair vormen een belangrijke bron van allergenen. Allergenen zijn stoffen die een allergische reactie kunnen veroorzaken zoals astma of allergisch eczeem. Veel kinderen zijn overgevoelig voor allergenen, vooral van huisstofmijten en huisdieren, maar ook wel voor huidschilfers van andere mensen. Allergenen zijn vooral schadelijk voor kinderen die een allergie hebben. Maar ook gezonde kinderen kunnen door contact met allergenen allergieën ontwikkelen.

Wij gaan als volgt om met stoffering om aanraking met allergenen te minimaliseren:

- Textiel op minimaal 60 graden wassen.
- Niet wasbare textiel (zoals kussens of matrassen) van een mijten werende hoes voorzien.
- Geen 2e hands meubels, matrassen en vloerkleden die niet op 60°C te reinigen zijn gebruiken.
- Het gebruik van losse vloerkleden vermijden of anders kortpolige en gemakkelijk te reinigen vloerkleden kopen.

Wij voorkomen het stoffig worden van ruimtes door:

- Volgens rooster schoon te maken; vloer en meubilair dagelijks, hoger gelegen oppervlakken wekelijks, verticale oppervlakken maandelijks.
- Vloerwissers en stofzuiger te gebruiken.
- De ruimtes zo in te richten dat het gemakkelijk schoonmaken is en stof minder kans krijgt.
- Opgehangen knutselwerkjes, decoraties e.d. stofvrij te houden of te verwijderen wanneer ze stoffig worden/zijn.
- In het bijzijn van de kinderen worden geen vluchtige stoffen zoals spuitbussen (haarlak, deodorant, verf, fixeer, luchtverfrisser), lijm, terpentine, wasbenzine, vlekkenwater, boenwas, afbijtmiddel of andere middelen met oplosmiddelen gebruikt.
- Wij gebruiken zo min mogelijk sterk geurende reinigingsmiddelen en op de groepen worden geen verbrandings- of kooktoestellen gebruikt.

Geluidsoverlast

Als er aanwijzingen voor geluidsoverlast zijn, schakelen wij zo nodig een deskundige in. Wij proberen zelf geluidsoverlast te voorkomen (binnen en buiten) en wijzen kinderen erop wanneer zij last veroorzaken.

Allergieën via dieren en planten

- Wij houden geen harige huisdieren op het kinderdagverblijf. Bezoek aan de kinderboerderij gaat altijd in overleg met de ouders. Wij houden geen planten en bloemen in de groepsruimtes.
- Dieren worden alleen toegelaten als uit een inventarisatie blijkt dat er geen kinderen zijn met een allergie voor huisdieren.
- De pedagogisch medewerker ziet er op toe dat kinderen na contact met dieren hun handen wassen.

Schoonmaken

- Er wordt gewerkt met een schoonmaakschema
- Wij streven na om consequent schoon te maken door het schoonmaakrooster te hanteren.
- Wij werken met afvinklijsten als controlemiddel.
- Wij proberen de schoonmaakwerkzaamheden zoveel mogelijk te doen wanneer de kinderen niet op de groep zijn.
- Wij maken gebruik van vloerwissers en stofzuiger.
- Wij reinigen schoonmaakattributen grondig na gebruik en plaatsen ze direct in de daarvoor bestemde werkkast.
- Sponzen kunnen beter niet gebruikt worden omdat ze moeilijk te reinigen zijn en lang nat blijven (vermenigvuldiging micro-organismen).
- De vloer en het meubilair (dat dagelijks wordt gebruikt) wordt dagelijks gereinigd.
- Hoger gelegen oppervlakken worden wekelijks gereinigd.
- Verticale oppervlakken worden maandelijks gereinigd.
- Er wordt stofvrij schoolkrijt gebruikt.
- Schoolborden worden met een vochtige doek schoongemaakt.
- Zichtbaar verontreinigde ruimtes worden direct schoongemaakt.
- Tijdens het gebruik van een stofzuiger of droge wisser wordt gelucht.
- Er wordt niet geveegd in het bijzijn van kinderen.
- Tijdens het opmaken van bedden en het opvouwen van wasgoed worden ramen wijd opengezet.

Gezondheidsrisico's als gevolg van het buitenmilieu

De zandbak

- Indien nodig wordt voorkomen dat honden en katten toegang hebben tot de zandbak.
- De zandbak wordt na gebruik afgedekt.
- Kinderen eten en drinken niet in de zandbak.
- Alle zichtbare verontreiniging wordt direct verwijderd.
- De kinderen wassen hun handen na het spelen in de zandbak.
- Het zand wordt vervangen:
  - Wanneer zichtbare vervuiling niet meer te verwijderen valt.
  - Wanneer kinderen "vuil" uit de zandbak komen.
  - Wanneer dierlijke uitwerpselen zijn aangetroffen wordt de oude laag eerst verwijderd.
  - Het zand wordt verschoond als uitwerpselen van honden of katten in het zand worden aangetroffen, die er langer dan 3 weken in hebben gelegen.

Teken

- De tekenkaart hangt standaard op het prikbord.
- De pedagogisch medewerker ziet er op toe dat kinderen beschermende kleding dragen bij wandelingen in bossen.
- Kinderen worden op teken en tekenbeten gecontroleerd als ze rondom struiken hebben gespeeld.
- Teken worden zo snel mogelijk verwijderd met behulp van een tekenpincet of tekenlepel.
- Na verwijdering van een teek wordt het wondje direct gedesinfecteerd.
- De tekenkaart wordt altijd meegenomen bij het wandelen of naar buiten gaan

Wespen

We verkleinen de kans dat kinderen door een wesp gestoken worden door:

- Zoet eten en drinken te beperken in de buitenruimte.
- Wanneer dit toch gebeurt kinderen door een rietje te laten drinken.
- Zoet eten en drinken niet onafgedekt te laten staan.
- Plakkerige handen en monden (van zoetigheid) direct schoon te maken.
- Kinderen nooit zonder toezicht te laten.
- Bij overlast wordt een hor voor raam of deur geplaatst om insecten te weren.
- Planten die bijen of wespen aantrekken zijn afwezig of worden verwijderd.

Zonnesteek/verbranding door zon

- We voorkomen de kans op een zonnesteek/verbranding door zon door:
- Het zonprotocol toe te passen.
- Gebruik van parasols en/of zonneschermen.
- In de schaduw of binnen te blijven wanneer het erg warm is.
- Binnen te blijven tussen 12.00 en 15.00 uur wanneer het erg zonnig is.
- Grote inspanning bij het spelen te vermijden.
- Hoofden te bedekken met petjes, hemdje te laten dragen.
- Kinderen voldoende en herhaaldelijk in te smeren met zonnebrandcrème met factor 50.
- Kinderen voldoende te laten drinken.

Kou

Bij strenge kou gaan wij niet of slechts eventjes buiten spelen en zorgen wij ervoor dat de kinderen warm zijn aangekleed.

Bestrijdingsmiddelen

Bestrijdingsmiddelen bij bijvoorbeeld een wespennest laten wij alleen toepassen door deskundigen. De kinderen blijven dan binnen. Verder volgen we het advies van de deskundige.

Lucht- of bodemverontreiniging

Bij vermoeden van lucht- of bodemverontreiniging worden deskundigen ingeschakeld.

Gezondheidsrisico's ten gevolge van (het uit blijven van) medisch handelen

Protocol medicijnen en medicijnverstrekking

- Wij dienen geen koortsverlagende en pijnstillende middelen zoals paracetamol toe.
- Paracetamol wordt veel gebruikt en lijkt een 'onschuldig' medicament. Door het gebruik van paracetamol bestaat echter het risico dat symptomen onderdrukt worden wat tot een foute inschatting kan leiden. Een kind kan ernstiger ziek zijn dan op grond van het gedrag verwacht zou worden.
- Wanneer wij medicijn toedienen wordt samen met de ouders een formulier ingevuld waarop het medicijn en de wijze van toediening staat vermeld.
- De overdracht tussen de groepsleiding vindt zowel mondeling als schriftelijk (om misverstanden te voorkomen) plaats.
- Wij geven alleen medicijnen die in de originele verpakking met bijsluiters aan ons is gegeven.
- Wij lezen eerst zorgvuldig de bijsluiters voor het medicament verstrekt wordt.
- Wij leggen vast welke persoon de medicijnen verstrekt (het liefst, indien haalbaar, 1 persoon per kind).
- Wij hanteren een afvinklijst zodat voorkomen wordt dat een kind twee keer een medicijn krijgt toegediend.
- Wij controleren de houdbaarheidsdatum van de medicamenten.
- Wij hanteren een medisch dossier van het kind en zorgen ervoor dat betrokken groepsleiding op de hoogte is van de inhoud van het dossier.
- We vermelden de gezondheidskenmerken en bijzonderheden in het dossier.

- Wij geven alleen medicijnen die al eerder thuis zijn verstrekt.
- Bij calamiteiten als gevolg van verstrekking van een geneesmiddel/zelfzorgmiddel gaan wij naar de spoedeisende hulp van het Elkerliek ziekenhuis te Helmond.
- Er wordt gewerkt met een schriftelijke procedure met betrekking tot calamiteiten als gevolg van verstrekking van een geneesmiddel / zelfzorgmiddel.
- Er is een afspraak gemaakt met een huisarts in de buurt, zodat in geval van calamiteiten hierop teruggevallen kan worden.
- In de kindgegevens wordt de huisarts en het telefoonnummer vermeld.
- Wij bewaren medicijnen in de originele verpakking en volgens de voorschriften op de bijsluiter.
- Gegevens over allergieën en vaccinaties worden vastgelegd
- Er wordt voor elk kind een 'medisch' dossier bijgehouden
- De dossiers worden actueel gehouden

Medisch handelen

Wij zorgen ervoor dat een kind niet ondeskundig medisch wordt behandeld doordat:

- Al onze pedagogisch medewerkers een E.H.B.O. cursus gevolgd hebben of bij indiensttreding gaan volgen.
- Zij alleen eerste hulp bij ongelukken bieden bij klein letsel en medische hulp inschakelen wanneer wij dit nodig achten.
- Medicijnverstrekking alleen op bovenstaande manier doen.
- Wanneer wij twifelen aan onze vakbekwaamheid op het gebied van medisch handelen/medicijnverstrekking, deskundige hulp inschakelen in overleg met de ouders.
- Ouders geven vooraf schriftelijk toestemming voor medische handelingen.
- Een arts moet zich ervan vergewissen dat degen die niet bevoegd is voor medische handelingen wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.
- Bij onvoldoende bevoegd en bekwaam personeel, worden medische handelingen uitbesteed aan bijvoorbeeld de thuiszorg.

Koortsthermometer

Ziektekiemenverspreiding via de koortsthermometer voorkomen wij door:

- Goede handhygiëne.
- Voor en na gebruik de thermometer te desinfecteren met alcohol van 70% of hoesjes te gebruiken.

Zalf of crème

Ziektekiemenverspreiding via zalf of crème voorkomen wij door:

- Een goede handhygiëne bij het insmeren met crème of zalf.
- Het gebruik van spatels, tissues of rubber handschoenen bij het gebruiken van crème of zalf.
- Het gebruik van tubes of wegwerpflacons, waardoor de kans op besmetting afneemt.

Ziektekiemenverspreiding door onhygiënische wondverzorging voorkomen wij door:

- Handen voor en na wondverzorging grondig te wassen.
- Het dragen van wegwerphandschoenen bij elk contact met bloed, of bij contact met wondvocht of lichaamsvochten die zichtbaar met bloed zijn vermengd.
- Gemorst bloed met handschoenen aan te verwijderen en het bloed met een papieren tissue op te nemen. Daarna maken wij de ondergrond schoon met water en zeep en desinfecteren wij het oppervlak met alcohol (70%).
- Wondjes met een waterafstotende pleister af te dekken en verband of pleister regelmatig te verwisselen (in ieder geval wanneer het doordrenkt is met bloed of wondvocht).
- Met bloed bevulde kleding en linnen op 60°c te (laten) wassen.

Protocol wat te doen na bloedcontact

Bij bloed-bloed-contact komt het bloed van de ene persoon direct in contact met het bloed van een andere persoon. Het kan niet worden uitgesloten dat besmetting met bloedoverdraagbare ziekten tijdens bijvoorbeeld wondverzorging plaatsvindt. De kans op besmetting is klein en besmetting vindt niet plaats als de huid intact is. Ook als een kind een ander kind tot bloedens toe bijt is er een risico op het overdragen van bloed-overdraagbare aandoeningen.

- De medewerkers werken met een instructie als er bloedcontact is geweest.
- Groepsleiding wast voor- en na wondverzorging de handen.
- Bij elk contact met bloed, wondvocht of lichaamsvochten die zichtbaar met bloed zijn vermengd worden wegwerphandschoenen gedragen.
- Gemorst bloed wordt met handschoenen aan met een papieren tissue verwijderd.
- De ondergrond wordt met water en allesreiniger schoongemaakt.
- Het verontreinigde oppervlak wordt schoongespoeld en nagedroogd.
- Het oppervlak wordt daarna met een door het ctgb toegelaten middel gedesinfecteerd.
- Wondjes worden met een waterafstotende pleister afgedekt.
- Pleisters of verband worden regelmatig (of wanneer ze doordrenkt zijn) verwisseld.
- Met bloed bevulde kleding en linnengoed wordt op 60°C gewassen.
- Bij bijtincidenten waarbij bloed vrij komt wordt binnen 24 uur contact opgenomen met de bedrijfsarts, huisarts of GGD.

Behandeling

Bij bloedcontact spoelen wij de wond goed uit en desinfecteren deze met betadinejodium. Daarna wordt (binnen 24 uur) de huisarts of de GGD gebeld en gevraagd of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.